

Warszawa, dnia 15 maja 2009 r.

Minister Spraw Zagranicznych

KOM 08/7846

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Jana Dobrzyńskiego (pismo nr BPS/DSK-043-1579/09 z dnia 29 kwietnia br.) złożone podczas 31. posiedzenia Senatu RP w dniu 22 kwietnia br. uprzejmie informuję:

Art. 2 ust.1 pkt 3 ustawy o Karcie Polaka stwierdza, że warunkiem koniecznym do otrzymania Karty Polaka jest wykazanie narodowości polskiej lub przedstawienie zaświadczenia organizacji polskiej lub polonijnej działającej na terenie kraju, potwierdzające aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej przez okres co najmniej ostatnich trzech lat.

Zwracam przy tym uwagę, że prawo do wystawiania takiego zaświadczenia posiada tylko organizacja, która jest wymieniona w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie wykazu organizacji polskich lub polonijnych uprawnionych do wystawiania zaświadczeń potwierdzających aktywne zaangażowanie w działalność na rzecz języka i kultury polskiej lub polskiej mniejszości narodowej. Są to organizacje największe, posiadające autorytet wśród Polonii i od lat dobrze współpracujące z placówkami dyplomatyczno - konsularnymi. W przypadku Białorusi prawo wystawiania zaświadczeń posiada Związek Polaków na Białorusi kierowany przez A. Borys, a w przypadku Ukrainy - Związek Polaków na Ukrainie oraz Federacja Organizacji Polskich na Ukrainie.

Wydawanie zaświadczeń przez uprawnione organizacje jest ich autonomiczną decyzją podejmowaną w dobrej wierze. Konsul nie posiada żadnych możliwości prawnych, ani technicznych do weryfikacji wystawionych dokumentów. Trudno bowiem przypuszczać, że przykładowo Związek Polaków na Białorusi wydaje zaświadczenia osobom na to nie zasługującym.

W sprawie drugiego zarzutu Pana Senatora, jakoby Karta Polaka była wystawiana osobom nie spełniającym określonych ustawą kryteriów, w tym nie posiadających podstawowej znajomości języka stwierdzam, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie otrzymało żadnych wiarygodnych informacji w tym względzie. Proces sprawdzania podstawowej znajomości języka polskiego jest dosyć sformalizowany, opisany w wewnętrznych instrukcjach. Każda osoba, która wykaże się podstawową znajomością języka polskiego bez przeszkód zdaje test językowy. Zwracam również uwagę, że liczba odmów wydania Karty Polaka jest minimalna i na koniec kwietnia br. wynosiła zaledwie 131 na prawie 26 tysięcy złożonych wniosków. Co jest istotne, główną przyczyną odmowy wydania Karty Polaka nie były niedostateczne umiejętności językowe wnioskodawców, lecz przesłanki wynikające z art. 19 pkt 3 Ustawy (odmowa z powodu repatriacji z terytorium Polski na podstawie umów repatriacyjnych zawartych z ZSRR w latach 1944-1957).

Informuję również, że w końcu 2008 r. placówki dyplomatyczno - konsularne na Białorusi i Ukrainie były kontrolowane przez Najwyższą Izbę Kontroli pod kątem prawidłowego realizowania ustawy o Karcie Polaka. NIK nie dopatrzyła się żadnych uchybień w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienie informuję, że MSZ nie posiada żadnych wiarygodnych informacji mówiących o nadużyciach popełnianych przez organizacje polonijne lub konsulów w procesie wydawania Kart Polaka na Białorusi i Ukrainie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ
Jan Ebrkowski